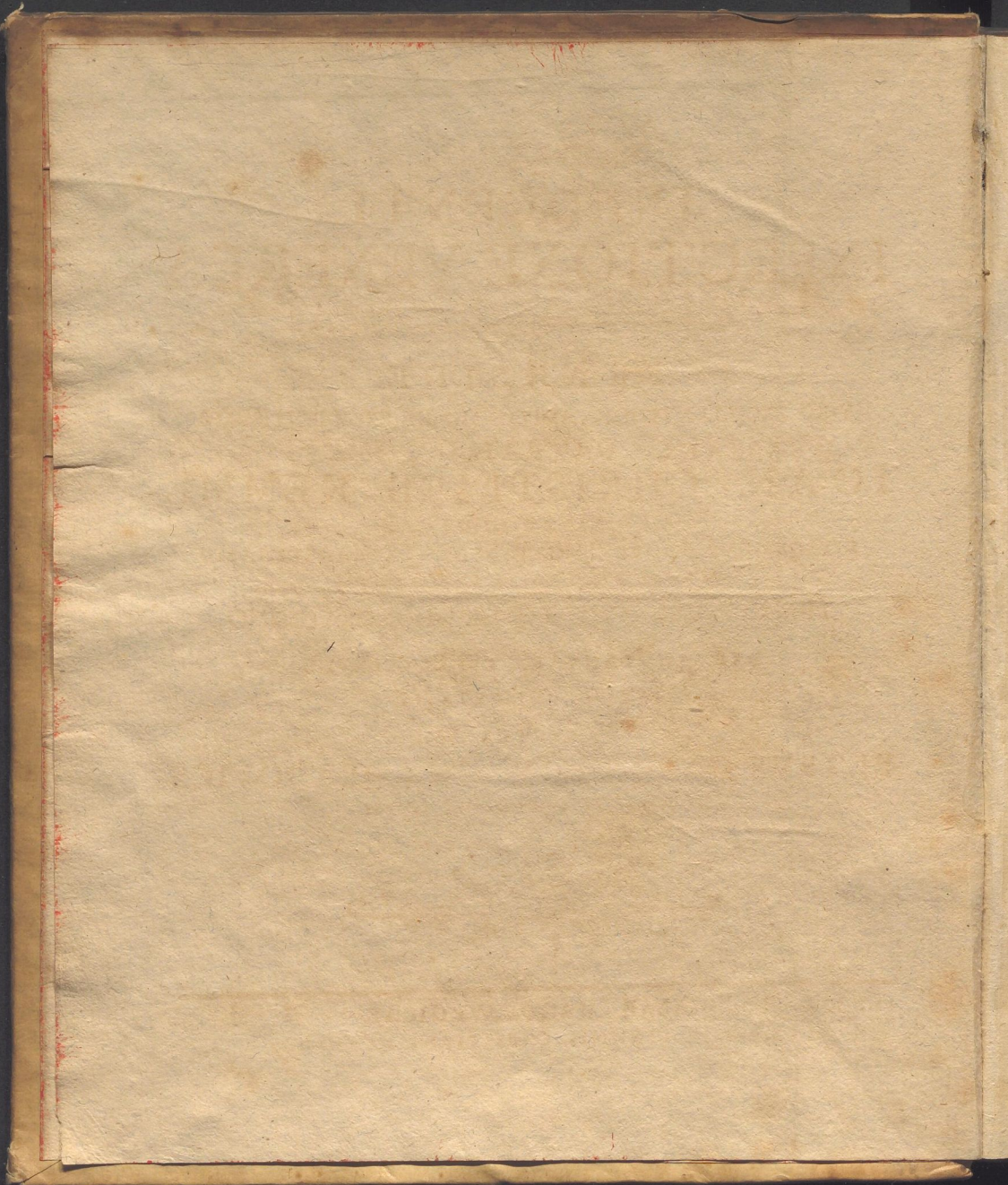

Kennr. 250 (1-114)

DE
INNOCENTI
INFECTIONE VENEREA

PRAESIDE
VIRO EXCELLENTISSIMO AMPLISSIMO ET EXPERIENTISSIMO
DOMINO
IOAN. CHRISTLIEB KEMME

MEDICINAE DOCTORE
EIVSDEMQUE PROFESSORE PVBLICO EXTRAORDINARIO
ACADEM. IMPER. NATVR. CVRIOS. SODALI

PRAECEPTORE SVO LONGE HONORATISSIMO

DIE II. IANVAR. MDCCCXVIII.

PVBLICE DISPVTABIT

AVCTOR

PETRVS GABRIELW MILLORADOVICS

MEDICINAE ET PHILOSOPHIAE CVLTOR.

HALAE MAGDEBVRGICAE
LITTERIS IOANNIS CHRISTIANI HENDEL.

DE
INNOCENTI
INFECTIO VENEREA

FRASIDE

VIRO EXCELLENTISSIMO AMPLISSIMO ET EXPERIENTISSIMO

DOMINO

IOAN. CHRISTLICH KEMME

MEDICINAE DOCTOR

PRIVILEGIATVS PROFESSOR PVBVS EXTRAORDINARIVS

ACADEMIAE NATVRAE CVMBOVS SOCIIVS

PRAECEPTOR SVO LONGE HONORATISSIMO

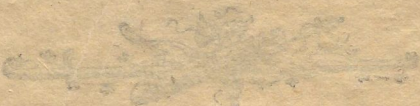
DIE II. IANV. A. 1700. CIVIS GELVIVS

LIBRICE DISPVASIT

AVGTO

PETRVS GABRIEL WILHELMOVICVS

MEDICINAE ET CHIRVRGIAE DOCTOR

HABE MAGDEBVRGICAE
MUSEVM IOANNIS CHRISTIANI HENDEL

ILLVSTRISSIMO ATQVE EXCELLENTISSIMO

LITTERARVM PRIMITIIS
DOMINO

VOLODIMIR GRIGORIEVICS
DE ORLOV

RVSSIACI IMPERII COMITI

ACADEMIAE

SCIENTIARVM PETROPOLITANAE

PRAESIDI

DOMINO SVO LONGE CLEMENTISSIMO

HASCE
LITTERARVM PRIMITIAS

VT
PERPETVVM PIETATIS MONVMENTVM

INTER ARDENTISSIMA

PRO PERENNI INCOLVMITATE ET SALYTE

V O T A

EO, QVO DECET, ANIMI CVLTV,

HVMILLIME

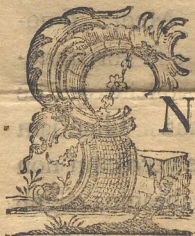
D. D. D.

AVCTOR

PETRVS GABRIELOW MILLORADOVICS.

DISSERTATIO ACADEMICA
DE
INNOCENTI
INFECTIONE VENEREA.

§. I.

Nolo hic inhaerere iis, quae ad inuestigandam in rubro dissertationis indicati foedi huius morbi originem, non solum medici, verum etiam populi & integrae nationes, taedii plena, protulerunt, cum nihil certi ex delineatione eorum eruere, aut in usum nostrum transferre possimus, nisi id, quod tristissima foetura, se semper propagans, toti eum orbi notum reddiderit. Quem quaerentem ita fingit poeta:

*India me novit, iucunda Neapolis ornat,
Boetica concelebrat, Gallia mundus alit;
Vos Itali, Hispani, Galli, vos orbis alumni,
Deprecor ergo, mihi dicite, quae patria?*

A 3

Neque

Neque in notione huius mali condenda & adstruenda multum laborabo, cum eandem, immo tristiore[m] fere, sortem experta sit. Dici vix potest, in quam diuersas, hac in re, sententias abeant Medici, aliis corruptionem acrem & viscosam humorum lymphatico-ferosorum, quibusdam intemperiem massae sanguineae acido corrosiuam, aliis deprauationem humorum vitalium &c. assumentibus. Ego quidem non ausim, has dirimere lites, atque realem, quam vocant, venereae luis definitionem suppeditare, conuictus scilicet, quam parum plerumque valeamus, si vera miasmatis essentia exacte determinanda sit a). In nominali ergo notione acquiesco. Medici, si noverint, eiusmodi humorum massae illatam esse corruptionem, quae a praesentia miasmatis venerei proficiscitur, de existentia luis venereae amplius non dubitant. Hinc iam nominalis patet huius morbi definitio. Quae vero cum non intelligatur, ni miasmatis venerei naturam habeamus cognitam:

a) Sat spinosae sunt quaestiones, de quibus magna contentione inter medicos disceptatur, siue miasma venereum alcalinae indolis? an acidae? num salinum? fixum vel volatile? De qua re licet lites motaverint, nihil tamen certi determinarunt. Unde recte *Illustr. SCHACHT* in *Institutionibus medicinae practicae* Lib. IX. Cap. II. §. IX. sane accurate attendenti adparebit, inquit, *spissas hic dari tenebras, neque facile intricatum hoc negotium expediri posse.* Quare ne videar

Argutus interstrepere anser olores

specialem determinationem Chemicorum, si eam suscipere velint, indagationi relinquo.

tam: dotes eius adducam, quas fidelissimae edocent observationes. Si itaque ea, quae per quotidianam observationem innotuerunt, examinaverimus, deprehendemus, quod miasma hocce a) sit *acre*, quod ipsum exulcerationes, dolores, ardores & pruritus partium infectarum sat superque probant. β) *Lento gradu serpendo sese propaget*. De asserti veritate nemo dubitabit, qui cogitat, luem veneream morbum esse chronicum. γ) *In pinguedinem, mucum & lympham praecipue tyrannidem suam exserat*. δ) *Partes sensibiles irritet, inflammet, rodat, easque, quas tangit, exulceret & in ichorem soluat*. Demum ε) *C. H. immediate tangens eique illatum summopere sit contagiosum*. Reliqua fere omnia miacuata, ut exserant vim contagiosae materiae, singularem sibi, a sanitatis iam statu recedentem, corporis inquinandi dispositionem vindicant. Miasma vero venereum vix unquam.

§. II.

Infectio venerea innocens mihi dicitur labes venerea, orta a causa, quae ad productum miasma venereum per actus venereos, qui illiciti concipiuntur, reduci non potest. Cuius, ut, cum fructu, demonstrarem tam possibilitatem, quam existentiam, hoc triplici utar argumento: I) ostendam, eiusmodi motum intestinum sponte in humoribus corporis humani oriri posse, cuius ope non tantum fluida humana corrumpuntur, sed

spe-

specifica etiam illa ratione, quae in morbis venereis obtinet. 2) Euincam, fieri posse, vt sponte in veneream labem abeant tam fluor albus benignus, quam gonorrhoea benigna. 3) Denique docebo, dari quosdam contagii modos, ita comparatos, vt inde, innocenti plane ratione, venerea labes inducatur.

§. III.

Vt iam *primum* momentum (§. anteced.) pateat: sequentia consideres, rogo:

1) Morbi venerei certe non sunt aeterni, sed, stato demum quodam tempore, homines adfigere coeperunt. Necessesse itaque est, vt statuamus, existitisse quondam hominem, quicumque etiam fuerit, qui omnium primus miasma contraxit venereum. Huius in eo causa non potuit esse contagium venereum, ab alio quodam homine susceptum. Hinc *vel* alia quaedam externa, *vel* interna causa. Si *hanc* tibi assumere placuerit: concedere te oportet, fieri posse, vt miasma venereum sponte in fluidis corp. human. oriatur. Quodsi vero *illi* magis faueas: eam non, nisi duplici ratione, concipere poteris. *Vel* enim miasmata fuit venereo iam inquinata, *vel* non. Pone *hoc*. Ergo causa illa externa facultate tantum praedita fuit, fluida corp. hum. in eiusmodi motum intestinum abripienti, quo suborto nascitur venerea materia. Hinc ortus morbi venerei, in eo casu, non soli causae isti externae, sed

sed quam maxime etiam mixtioni & essentiae fluidorum corp. hum. adscribendus esset, sponteque exinde sequeretur, miasma venereum, absque vlla causa externa, in corp. hum. produci posse, si congruus modo intestinus fluidorum motus oriatur. Atqui motus intestini praeternaturales affectiones gradu tantum differunt, inque corpore humano, docente id putredine, summus motus intestini gradus effici potest. Quare, illa admissa sententia, sponte in corp. hum. nasci venerea materia posset. Concipe demum *illud*: certe ad animal demum quoddam brutum confugere te vltimato oportebit, quod, miasmate venereo inquinatum, homini eandem intulisset labem. Sed mixtiones fluidorum, quae replent animalium corpora, generatim consentiunt. Quod ergo, ex morbo quodam, in animali bruto miasma venereum ortum esse concipitur, id, simili ratione, potest in corp. hum. enasci.

§. IV.

- 2) Notatu digna est obseruatio *Celeberr. b. m. HVNDERT-MARCK*, quam descripsit in Progr. *de Ozaena Venerea* Lips. 1758. pag. 4. *Toties, inquit, repetita cognoui experientia, hominem, nulla prorsus labe venerea adpersum, humoribus tamen acrioribus & putridis refertum, vno verbo scorbuticum, simul atque cum femina libidinosa, intemperante, iisdem quidem humoribus adfluente, ab illa*

B

ta-

tamen lae turpiori etiam non polluta, eo in primis tempore rem habuerit, quo menstruum calidius & acrius effuderit, vel impuriori laborauerit albo fluore, continuo eiusdem correptum fuisse symptomatibus, quo vexari consueverunt, qui ipsum venenum venereum ex impuro hauserunt coitu, urinae difficultate, ardore, acrioris & putridae saniei profluvio, indeque, si fuerit suppressum, effecto bubone, inflammatione & exulceratione, item tumore crystallino praeputii, glandis cancrosa erosione, & immuneris aliis malis, morbo venereo vere propriis. Ergo materia scorbutica, mirum in modum exagitata, in veneream abire potest. Nonne itaque motus etiam fluidorum intestinalis, a causa interna ortus, inasina venereum excludere valet? Materia saltem scorbutica, eo solo praesente, suboriri potest.

§. V.

Corruptio, luem veneream sistens; ex stasi humorum in loco calido, concurrente aeris adiumento, generari potest (per princ. Chem. & §§. pr.).

§. VI.

Eiusmodi stasin, observationibus practicis id ipsum testantibus, in corp. hum. partibus reperiri, nemo inficias ibit. Contemplantes enim structuram vteri eiusque vaginae, nec non quantitatem mucii in fluore albo, de possibilitate stasis certi esse possumus. Sed contingit etiam aeris accessus ad
has

has partes. Quare fieri quoque potest, vt eiusmodi suboriantur fluidorum stagnantium motus intestinalis, qui venerei miasmatis causa existit (§. V.). Quare de transitu fluoris albi benigni in venereum spontaneo dubitari nequit. Genesin autem luis venereae ex fluore albo maligno facilem esse, docet quotidiana observatio b).

§. VII.

Causae, determinantes fluorem album, erunt quoque causae possibiles luis venereae. Id docent Pathologia & §. anteced. Cum autem fluor albus a pathologis nuncupetur maior mucii eiusque vaginae excretio, quam ad sanitatem requirebatur: sequitur, causas, maiorem excretionem mucii ex

B 2

ute-

- b) Cum singulis hisce consona quoque deprehenditur esse experientia. De transitu fluoris albi benigni in malignum, praeter caeteros legi meretur casus, in dissertatione *de fluoris albi benigni in malignum transitu sine praecuo contagio*, sub Praesidio Ill. BOEHMERI, Praeceptoris ac Fautoris mihi plurimum venerandi, delineatus. Idem casus probat, quod fluorem album exceperit lues venerea. Complura hic adhuc dici possent. De quibus, ne actum egisse videar, Lectorem ad euoluenda scripta Nicolai de BLEGNY, Chirurgi Parisensis, in libro *l'art de guerir la maladie venerienne*; Iohan. Baptistae SYNIBALDI *de geneantropia* lib. IX. Tract. II. Ill. b. m. HOFFMANNI *Med. syst. ration.* Tom. IV. Part. V. Cap. IV. nec non SYDENHAMI *Oper. omn.* Tom. I. Epist. II. de *Lue venerea*, & ASTRUC *de morbis Vener.* Libr. V. Cap. XII. remitto.

vero eiusque vagina determinantes, inter causas posibles fluoris albi venerei esse referendas (§. V.), adeoque & luis venereae. De his vero causis pluribus conf. Dissert. *Illustr.* BOEHMERI m. c.

§. VIII.

Supra allatae causae hanc tragoediam ludere quoque possunt in gonorrhoea benigna. Vnde de transitu gonorrhoeae benignae in malignam, huius vero in luem veneream neutiquam dubitare possumus. Transitus nempe gonorrhoeae benignae in malignam sibi vindicat mutationem materiae minus venereae in veneream (per princ. Path.). Haec vero ex stasi humorum oriri potest (§. V.). Iam admitte, semen & liquidum prostaticarum glandularumque urethrae in maribus stagnare, (quod certe in gonorrhoea benigna multifaria ratione fieri potest): nonne concedes, posse eadem, temporis mora, in istam quoque putredinem abire, quam miasma sibi vindicat venereum? Nonne qui haec, aequa animi lance, perpendit, tuto inde colliget, mutationem gonorrhoeae benignae in veneream esse possibilem? Mutationem vero gonorrhoeae malignae in luem veneream, nemo, qui leui tantum brachio artem medicam attigit, in dubium vocabit c).

§. IX.

c) Vt igitur horum, quae de transitu gonorrhoeae benignae in malignam diximus, eo magis adstruamus certitudinem, non abs erit,

§. VIII.

Quo maior ergo est, quae obtinet in partibus genitalibus, debilitas, & quo diutius fluida ibi quiescunt: eo facilius erit

erit, nec a scopo, quem nobis praefixum habemus, alienum, ex observationum peni paucae easque potissimas hoc loco delibare. Confer. ergo KRUGERVS (*Naturlehre Th. III. §. 446. pag. 589.*), de puero, annorum quatuordecim, ex gonorrhoea primo benigna, dein vero maligna laborante, historiam narrans. Neque minus ANONYMVS, qui in *Promptuario Hamburgensi* (vol. XVII. pag. 133 – 160.), se quoque in canibus & duobus hominibus transitum gonorrhoeae benignae in malignam obseruasse, testatur. *Carol. Frid. HUNDERTMARCK* l. c. quoque sine ullo contagio exortam esse gonorrhoeam virulentam ex obseruatis se edoctum esse, innuit (§. IV.). Videatur etiam *Iohan. Friderici CLOSS* dissertatio inauguralis medica, *de gonorrhoea virulenta sine contagio nata*, Tubing. 1764. Praefide *Celeb. SIGWART* hab. Elegans hic habetur obseruatio. Narrat scilicet, se ortum gonorrhoeae benignae, in adolescente annorum octodecim, post accurate institutum examen, e masturbatione sola, eaque, in medio operis, saepe cohibita, obseruasse; quam tandem, successu temporis, in gonorrhoeam malignam degenerasse probat. Initium denique gonorrhoeae virulentae, post frequentiores pollutiones nocturnas, obseruauit *Exper. PRAESES*. Adolescens innocentissimus, XX. circiter annorum, ab omni consortio venereo remotus, inde tamen a XIV. anno paullo frequentiores seminis eiaculationes nocturnas expertus, vitaeque sedentariae addictus, de seminis quondam, praeputium inter & glandem restituantibus, particulis accuratius eluendis

erit tam transitus fluoris albi benigni in venereum & gonorrhoeae benignae in virulentam, quam ortus luis venereae d).

§. X.

Contingere etiam subinde potest, vt, praesente gonorrhoea benigna, vel fluore albo benigno, accedat alius morbus, ex humorum acredine ortus, scorbutus praecipue, vlcera qualificata &c. Id si fiat: materia, sub istis morbis excernenda, non solum acrior, sed magis etiam ad ineundum motum intestinum, prona euadet. Nonne itaque tunc, admissis praecipue causis, acrimoniam acuentibus motumque particularum adiuuantibus, fieri quoque potest, vt ex fluore albo benigno vel gonorrhoea benigna, fluor albus malignus, vel gonorrhoea maligna enascatur, hincque demum lues, quae venerea vocatur?

§. XI.

parum sollicitus, paucis interiectis diebus de pruritu & dolore glandis conqueri coepit, saniem simul foetidissimam e genitalibus fluere, fulgure quasi tactus, videns. Materia effluens venereae simillima erat, vt iurasses, hominem sibi, ex coitu impuro, veneream contraxisse labem. Morbus interea curabatur primo statim die, ea scilicet methodo, quam in gonorrhoeae virulentae prima specie commendat BOERHAAVIUS (*de lue aphrodis.* pag. m. 125.), frequentiori imprimis ablutione.

d) Ergo fluor albus benignus, continuo durans, facilius in venereum transire debet.

§. XI.

Quo acriora ergo sunt, quae partibus genitalibus existunt fluida; quo propius praesens eorum acrimonia ad miasmatis venerei naturam accedit (§. I.); quo magis demum haec, ut ita dicam, incalescit (§. IV.): eo citius faciliusque praedictus transitus (§. antec.) contingere potest e). Numquid etiam lues venerea, simili ratione, sine praevio fluore albo venereo, aut gonorrhoea venerea, nonnumquam nascitur? Vid. §. IV.

§. XII.

Haec sunt potiora, quae, de transitu spontaneo fluoris albi benigni & gonorrhoeae benignae in venerea mala, delibanda esse credidi (§. II. n. 2.). Malui in his paucioribus subsistere, quam, prolixiora tradendo, patientiam Lectorum fati-

e) Explicatur hinc casus supra (§. IV.) allatus. Intelligitur quoque, ob quam causam miasma venereum in calidioribus regionibus frequentius faciliusque generetur, quam in frigidioribus. Mulieres certe, quae calidiores incolunt regiones, sanguinem summo-pere acrem & corruptum effundere dicuntur. Testantur id ii, qui itinera fecerunt, & ex his *ASTRUC.* In tanta ad putredinem proclivitate, miasmatis venerei, quae ibi occurrit, frequentia miranda non erit. Qui demum effectus pensitat, quos exierit horrendum & detestabile peccatum, quod adeo masculae descripsit *TISSOT (L'Onanisme ou Dissertat. phys. sur les maladies produites par la Masturbation)*, sine omni opera cognosceret, quam facile fieri debeat, ut gonorrhoeam benignam, inde enatam, virulenta excipiat. Confer. n. c.

fatigare. Ad singula attentio reliqua facili opera edocebit. Qui vero ortum luis venereae, ex causis supra allegatis, recte considerauerit, ille non solum eo facilius ad sensum praebit propositioni nostrae (§. II.), sed ratio etiam constabit ipsi, quare omnis aetas ac sexus huic morbo innocenter succumbere queat. Nunc autem ad tertium momentum (§. II.) transeo.

§. XIII.

Miasma venereum in corp. hum. oriri potest ex transitu materiae eiusdem indolis ad corpus humanum facto (§. I.). Quare quot dantur huius transitus modi, tot etiam erunt contagii venerei diuersitates.

§. XIV.

Pone iam sanguinem, qui nutritioni foetus inseruit, miasmate quodam, & venereo quidem, infectum esse: nonne tunc foetus eiusdem mali, idque innocenti plane ratione, particeps erit? Ast ne arguari nudisque saltem ratiociniis pugnare videar: casum subiiciam, quem clinicam praxin, ductu *Illustr. IVNCKERI*, Praeceptoris ac Fautoris longe honoratissimi, facienti consignare mihi licuit. Puer, annorum nouem, phaenomenis, ad dignoscendam luem veneream sufficientibus, affectus deque eo profigando sollicitus, conuenit Praeceptorem modo laudatum, Virum eximium & in arte medica versatissimum, eius simul opem implorans. Non potui

potuimus ab initio mali originem vlllo modo determinare. Accersita vero dein eius matre: ea statim innotuit. Fatebatur enim, se tempore grauiditatis, illa lue vexatam esse. Vnde videre est, euolutum miasma originem traxisse a matris sanguine f).

§. XV.

Maritus, venerea labe infectus, ruens in vxoris innocentissimae amplexus, cum hac primo, dein cum foetu miasma venereum communicat. Innocenti id fuscipiunt ratione. Lege obseruationem, quam narrat ROSEÉN loc. cit. pag. 560. & aliam, quam IDEM EX FORESTO pag. 556. affert g).

§. XVI.

f) Similes obseruationes collegit ROSEÉN (*von den Kinderkrankheiten* pag. 556. seqq.). Ex allato caeterum casu non solum patet, luem veneream posse morbum haereditarium sistere (male ergo Clariss. MEDICVS in der *Sammlung von Beobacht. aus der A. W. Th. II.* pag. 744. 751. morborum haereditariorum possibilitatem negat), sed docet etiam, quod praecipue notari debet, per quam longum nonnumquam tempus miasma venereum, sine notabili noxa, corpori inhaerere possit. Neque bene ideo generatim dixit ROSEÉN (l. cit. p. 562.): *Bey Kindern komt dieses Gift bald zum Ausbruch.*

g) *Vir quidam, inquit FORESTVS (de lue venerea. Obseruat. II.), in Haga Comitum alopacia venerea laborans, cum uxorem formosam duxisset, eadem lue ipsam infectit. Peperit illa inde 5 puellam infantulam, quae in utero matris eodem malo affecta, cum nutrice honestae, licet tenuioris fortunae, commissa esset, ipsa etiam nutrix*

C

eadem

§. XVI.

Ex physiologicis constat, sanguinem esse fluidorum secretorum fontem. Illa itaque fluida, quae a sanguinis oceano secernuntur, quae talia, iisdem particulis acribus, quibus ipsemet refertus est, scateant necesse erit. Cum autem lac natales suos a sanguinis massa mutuet: iisdem particulis nociuis, quas illa continet, inquinari debet, quando illi sanguinis parti inexistunt, quae lactis secretioni propius inseruit. Si itaque admiseris, foeminas, infantes lactantes, laborare sanguine, miasmate venereo infecto: neuiquam de infectione innocenti infantis dubitabis (§. I. γ. & §. XIII.) h).

§. XVII.

Per poros, quos cutis superficies sistit, sudor educitur, docente id Physiologia. Is autem, cum a sanguine secernatur, iisdem refertus sit particulis, quibus sanguinis pars serosa impraegnata fuit, oportet (§. anteced.). Quemadmodum autem vasa, fluidum excernentia, superficie corporis terminantur: ita quoque resorbentia ibidem deprehendi, in

Anatocadem lue infecta & correpta est: & denuo duo alii infantuli ipsius matris, tum & filia ipsius matris sex annorum. Notat FORESTVS, AMATVM similem fere narrare historiam.

- h) Neque in hac re destituti sumus experientiae & observationum consensu. Ipse SYDENHAMVS, egregius huius mali delineator, loco supra citato, pag. m. 205. quando per generationem ac lactationem propagari hoc malum innuit, propositionis veritatem abunde confirmat. Videatur quoque ROSÉEN l. c. p. 571.

Anatomicis & Physiologicis euictum est. Conf. de ista re *Perillustr.* HALLERVS in *Element. Physiolog. Corpor. human.* Tom. V. Libr. XII. Sect. II. §. XX. p. 85. seqq. Haec vero, per leges determinatas, resorbam materiam cum sanguine communicare valent; quo peracto, nihil obstat, quo minus idem, si materia resumpta corrupta & vi, fluida sana sibi assimilandi, praedita fuerit, inficiatur. Iam concipe tibi, subiecti venerei sudorem transferri per vasa bibula ad aliud subiectum: opus tunc erit, vt cutis primo, ipse vero dein sanguis vim veneni venerei experiatur. Hunc contagii modum variae docuere obseruationes *i*), licet, a nonnullis, plane negatus, saltim in dubium vocatus sit (*Perillustr.* HALLERVS l. c. pag. 88.).

§. XVIII.

Infantes & pueri, vtpote quibus laxior contigit cutis, facilius materias, cuti applicatas, resumunt. Quare necessè

C 2

est,

- i*) Confer. Illustr. b. m. HOFFMANNVS in *Medic. system. ration.* l. c. Obseruat II. quo in loco, puerum annorum duodecim, ex conversatione cum famulo, gonorrhoea maligna laborante, ob receptum, per vasa cutis inhalantia, viru venerum, in pessimam incidisse luem veneream, docet. Casus, quem *Guil. Fabric. HILDANVS* in *Obseruat. Chirurg.* Centur. V. Obseru. XCVII. narrat, non minus notabilis est. Vir enim honestus, qui, iter faciens, cum venereo famulo cubat, labem inde contrahit veneream. Redux uxorem, tres infantes, & ancillam inquinat. Confer. etiam HALLERVS loc. cit. pag. 88.

est, ut cum his, praedicta ratione (§. antec.), miasma venereum citius faciliusque, quam cum aliis, communicetur. Qua in re omnes consentiunt. Vid. *Illustr. b. m. HOFFMANNVS I. m. c. ROSÉEN I. c.* Nonne vero sexus amabilis, ob eandem rationem, mala venerea facilius incurrit?

§. XIX.

Miasma venereum sero & lymphae praecipue inhaeret (§. I. γ.). Lues itaque venerea saluam etiam inquinat, necesse est. Quodsi ergo haec, materia venerea scatens, vasibus absorbentibus sani corporis adplicetur: fieri facile debet, ut huic, innocentissima saepe ratione, lues inferatur venerea. Bassa hinc k) & suctio infantum venereorum l) contagium propagant.

§. XX.

Cum vasa corporis humani inhalantia admotam ipsis materiam veneream recipere queant: sequitur, sanum hominem,

k) Res satis nota exemplo vix opus habet. Vnicum adiiiciam. *Sacerdotem Alcmariae cognoui, inquit FORBSTVS (loc. cit. pag. m. 72.), multis abhinc annis, cum puer essem, adeo facie deturpatam ex lue venerea, ut videretur leprosus & carcinomate totius faciei infectus: hic ebrius exsistens, cum publice choreas in platea duci videret, ac puellulas cantillantes, eas accedens, unamque ex formosulis inuitam osculatur, solo osculo ipsam eadem lue infectit.* Similem observationem tradit ROSÉEN I. cit. p. 556. ex LINDESTOLPII tract. de morb. vener. pag. 35.

l) Confer. not. h. ROSÉEN I. c. pag. 561.

nem, innocenti etiam ratione, labi venereae obnoxium reddi posse, si partes genitales venereorum *m*), aut cutim eorum, exanthemate venereo foedatam *n*), diu tangat, vel corpora alia, miasmate venereo inquinata, aut manu teneat, aut corpori suo admoueri patiatur *o*).

§. XXI.

Cutis tenerior minus resistit; calor laxat vasa motumque intestinum adiuuat; dilata denique ablutio partium, quibus admota fuit lenta, sed contagiosa materies, efficit, vt huic, corpus ingrediendi, concedatur tempus. Quare quo teneriora sunt loca, quibus adplicatur materies venerea; quo magis incalescunt illa & sudant, quoque diutius miasma venereum, partes tangens, retinetur: eo facilius eoque certius contagium venereum propagabitur.

C 3

§. XXII.

m) Chirurghi & obstetrices hinc morbos venereos nonnumquam contrahunt. Vid. memorabile huius rei exemplum in *Journal de Medecine &c.* Tom. X. Fevr. 1759. quod legi potest in *der neuen Sammlung auserlesener Wahrnehmung. aus allen Theilen der Arzneyw.* Erst. Band. pag. 219. seqq. Non absimiles casus litteris mandauit ASTRUC, ex aliis desumptos. Miror itaque, dici potuisse, nostris temporibus, hac ratione morbos venereos non propagari. Ablutio manuum forsitan impedit, quo minus eiusmodi casus frequentiores obseruentur.

n) ASTRUC l. c. Libr. II. pag. m. 62. seq.

o) HILDANVS l. cit. Centur. I. Observ. C. uissem consignauit historiam, quae huius rei exemplum praebere potest. Verum in re nota non multus sum.

§. XXII.

Generatim hucusque docui, qua ratione fiat, ut labes venerea, innocenti plane ratione, latius serpere queat. Atque haec, ad comprobandum assertum (§. II. n. 3.), sufficere iudico. Possit quidem explicationis filum longius extendi, si omnia momenta, quae ad illustrandam hanc rem faciunt, tradere vellem; sed cum, pro instituti ratione, pertexta sit tela, in praedictis acquiescere satius esse censeo & convenientius. De propagatione morbi venerei, quam, absque immediato contactu, perfici posse, nonnulli arbitrati sunt, nil dixi, cum tot essent observationes, quae, illam fieri non posse, luculentissime euincunt. Qua de re ASTRUC dignus est, qui conferatur. Neque minus VALENTINI in *Pandect. medico-legal.* Part. I. Sect. II. Cap. XII.

§. XXIII.

Cum miasma venereum sibi semper sit simile: innocenti etiam ratione corpori illatum non poterit aliis symptomatibus stipari, quam quae morbis venereis in Pathologia adscribuntur. Quare, ex instituti ratione, haec symptomata omitto, ad signa innocentis infectionis venereae tam diagnostica, quam prognostica enodanda me accingens.

§. XXIV.

Atque primo quidem, quod diagnosis attinet, factam nimirum esse, innocenti ratione, veneream infectionem: huius signa composita esse ex morborum venereorum & innocentiae signis, vltro attendenti patet. Priora ex Semiologia constant atque ex iis, quae eleganter, ut solet, *Illustr. RO-*

SÉEN

SEEN I. C. tradidit. His itaque recensendis supersedeo. Posteriora vero desumi praecipue possunt ab innocentiae notis generalioribus; ab aetate; a loco statim in principio morbi adfecto; a noto demum innocenti subiecti cuiusdam cum vereis commercio. Plura sine dubio, & specialia quidem, dantur huius rei signa. Sed haec, in casibus, quae in vita media occurrunt, saepe quam maxime vtilia, acumini cuiuslibet Medici relinquenda esse duco. Generalia hic apposuisse sufficit.

§. XXV.

Prognosis morborum venereorum, qui innocenti infectioni natales suos debent, alias ab ea non recedit, quam in casibus, innocenti infectioni oppositis, formare Semiologum oportet. Interdum vero satis ab ea differt. Nonnumquam enim labes venerea, innocenti ratione illata, malitia superat eam, quae aliunde originem suam sumit. Potest scilicet a vitio alte radicato pendere. Cum interea actus veneri, sua natura, vim materiae contagiosae acuant: fieri omnino potest, ut innocens infectio morbum venereum producat leuiorem faciliusque sanabilem.

§. XXVI.

Atque hic filum abrumpo. Quae enim de methodo medendi dici adhuc possent, cum a curatione morborum venereorum, alias vtili, vix abludant, recte omittuntur. Eo modo respiciat Medicus, ut vitium corporis, quod causa nonnumquam remota miasmatis veneri existit, exacte, quantum fieri potest tollat, curam saepe diu continet, ne malum repullulet, atque aegro caussarum occasionalium fugam commendet.

AVCTORI

A V C T O R I

s.

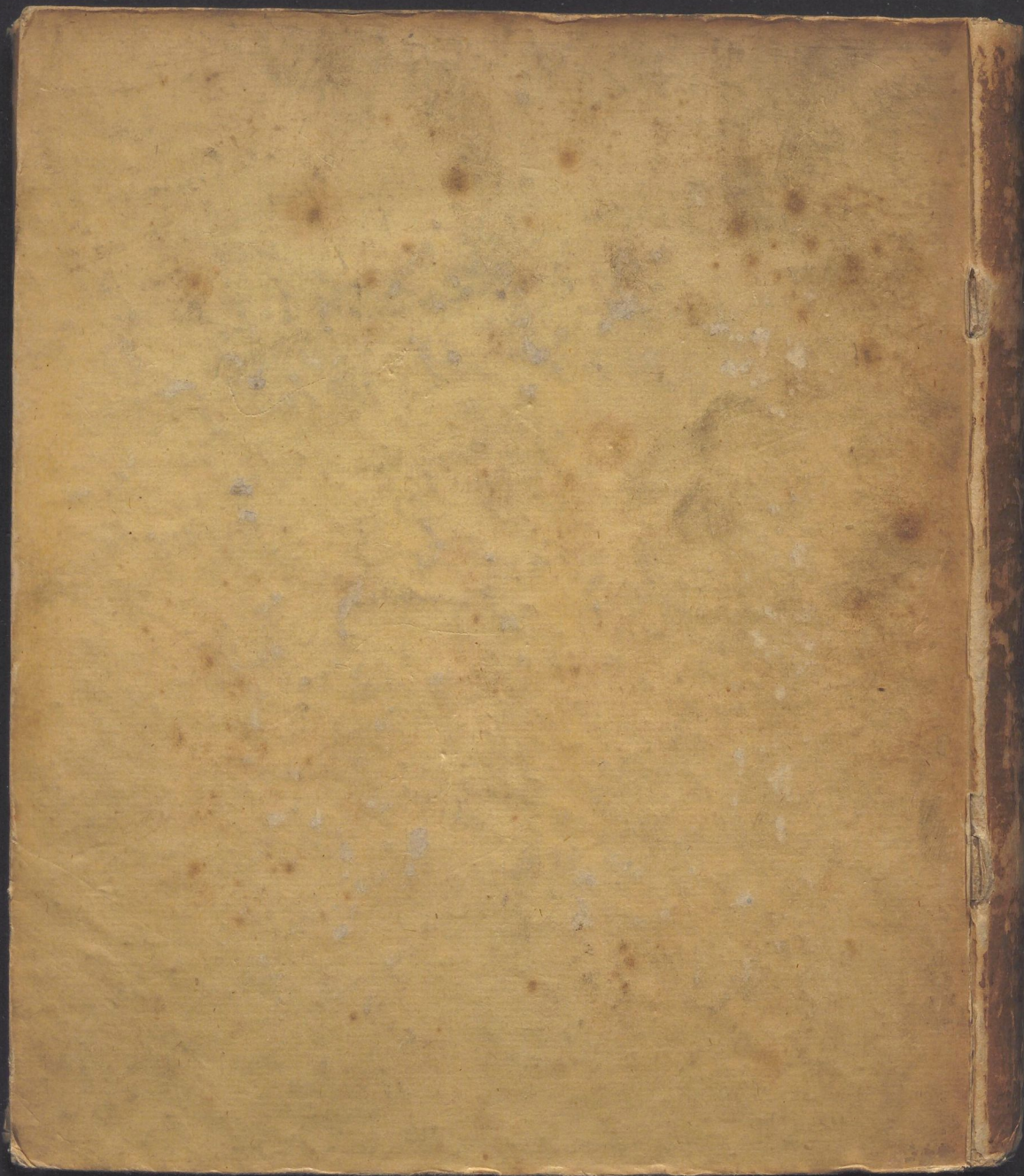
IOANNES CHRISTLIEB KEMME.

Non cogitarem de his litteris, quas tibi nunc inscribo, aestvma-
 tissime milloradovics, ni ere tua fore credidissem, si meo
 etiam testimonio conster, verum te esse huius speciminis auctorem.
 Materies scripti, ordo veritatum, harum summa argumenta a te
 profiscuntur. Pauca adieci ego, nonnulla mutavi, non necessitate
 quidem ad id impulsus, sed tua potius modestia coactus, cui satis-
 faciendum esse duxi, ne vlla in te tibi deesse viderer. Gratulor ita-
 que tibi de egregio acquisitae scientiae specimine, quod propediem,
 me teste, strenue, credo, defendes. Gratulor etiam de vita acade-
 mica, hucusque cum insigni laude acta! Vale, praestantissime can-
 didate, meque in tuis habere numquam desue. Dab. in Frideric.
 d. XXIX. Decembr. MDCCLXVII.

71CA

1

DE
INNOCENTI
INFECTIONE VENEREA

PRAESIDE

VIRO EXCELLENTISSIMO A

DO

IOAN. CHRIS

MEDICIN

EIVSDEMQUE PROFESSOR

ACADEM. IMPER.

PRAECEPTORE SVO

DIE II. IANV

PUBLICAE

A

PETRVS GABRIEL

MEDICINAE ET

HALAE MA

LITTERIS IOANNIS

